

KAM, Komplementär alternativ medicin

Gabor Tiroler, text & foto

- Om våra patienter vill ha komplementär medicin, då får läkarna lära sig det, förklarar den vithåriga doktorn i fysikalisk medicin, Gabriel Suárez.

Han är chef på rehabiliteringskliniken i Matanzas. Han skickar patienterna till akupunktur eller aromaterapi eller någon annan av specialiteterna som finns i kliniken bredvid logopeden. När jag kommer är det visserligen strömavbrott, men sköterskan som har vidareutbildning i "medicina tradicional", visar stolt sina apparater varav flera kommer från Kina. "Hon har händer av guld", säger doktorn, "med två behandlingar botade hon mitt ryggsnitt häromdagen".

USA-modellen före revolutionen

Före revolutionen 1959 var Kubas hälsovård präglad av USAs modell. Därifrån härstammar en misstro hos etablissemangen eftersom läkemedelsindustrin också här dikterade vad och hur sjukdomar skulle botas: Med syntetiska mediciner förstås. Sedan påverkades Kuba av det sovjetiska och kinesiska biståndet. Det var under specialperioden efter Sovjetunionens upplösning som gamla kunskaper, metoder och örtodlingar kom till heders, delvis på grund av bristen på konventionella läkemedel och instrument. Bristen var och är förstås precis det som USA ville åstadkomma med sin blockad.

KAM kallas Natur- och Traditionell Medicin, MNT, av kubanerna. En lärobok i ortopedi har olika tillstånd listade alfabetiskt med beskrivning av anatomin, fysiologin och behandlingarna. Allt överensstämmer i stort sett med vad vi tillämpar hemma, men behandlingarna är mera omfattande och inbegriper sådant som laser, ultraljud, diatermi, jontofores och magneter.

Obligatoriskt KAM i läkarutbildningen

Ryggåkommor, nack- och höftproblem hör till det vanliga här precis som hemma på fysioterapin. Laserterapi, ultraljud och akupunktur används bl.a. på bursiter (slemsäcksinflammation nära en led). Kurs i komplementär alternativ medicin, KAM, är obligatorisk i läkarutbildningen.

Lidice Verdecia är allmänläkare och specialist på MNT. Hon är biträdande professor och har föreläst samt varit på kongresser i Peru, Italien, Tyskland och Sverige, Karolinska institutet. Hon har varit chef på en klinik med traditionell medicin men är sedan ett par år knuten till en gynekologisk klinik i Havanna.

- En tredjedel av våra behandlingar ska vara alternativa, förklarar doktor Verdecia. Många av kejsarsnitten hos oss utförs efter anestesi med akupunktur t.ex. Dysmennoré, fibrom, cystor är exempel på sådant som vi behandlar framgångsrikt med traditionell medicin.

Läkemedelsbolagen och europeiskt skepsis

- När jag var i Europa såg jag hur läkarna där tog emot presenter och förmåner från läkemedelsbolagen, och

sedan skrev de förstås ut mediciner från de bolagen. Klart att de var negativt inställda till alternativmedicin. De där bolagen säljer ju ingen sådan. Men jag fann också läkare som utövade akupunktur eller annan traditionell kinesisk medicin. Fast de flesta var hemskt okunniga. Det värsta är att den alternativa medicinen också kommersialiseras. Visst lever de lyxigt, de där europeiska doktorerna. Ändå behöver de inte arbeta särskilt mycket. Men varken jag eller mina kubanska kollegor vill byta med dem. Hos oss behöver ingen dö för att hon eller han inte har råd med en behandling. Här finns inga gatubarn. Vi är stolta över att vara kubaner. Jag ska visa dig något, och så tar hon stolt fram sin partibok.

Apoteket är enkelt. De flesta medicinerna är örter och lösningar som odlats och tillverkats lokalt. Flaskorna har handskrivna etiketter.

En sköterska på rehabiliteringskliniken i Matanzas, specialiserad på MNT.